

Verslag en actielijst Omgevingsadviesgroep (OAG)

Datum: Donderdag 27 februari 2020

Locatie: zaal Veenlust Bergentheim

Aanwezigen:

1. **Hans Olthof** – Plaatselijk Belang Bergentheim
2. **Gerrit Slot** – BP Bergentheim
3. **Jo Leune** – PB Sibculo
4. **Ingrid van der Zon** - VVE park Moscou
5. **Tony Jager** - VVE park Moscou
6. **Eric van Aartrijk** - Plaatselijk Belang Gouden Ploeg
7. **Matthy van Aartrijk** - Plaatselijk Belang Gouden Ploeg
8. **Richard Hugen** – Plaatselijk Belang Bruchterveld
9. **Christiaan Kuiper** – Plaatselijk Belang Bruchterveld
10. **Manon Vennegoor** - grondeigenaar
11. **Martin Lamberink** – grondeigenaar
12. **Gerard Jan Nijland** – grondeigenaar
13. **Helmut Kuipers** – grondeigenaar
14. **Jan Bakker** – omwonende
15. **Arnold Dommerholt** – omwonende
16. **Ria van Middelkoop** – omwonende
17. **Edwin Welink** – omwonende
18. **Herbert Ardesch** – omwonende
19. **Jan Kremer** - Realistisch Duurzaam Bergentheim
20. **Rick Hofsink**- Realistisch Duurzaam Bergentheim
21. **Henk Bunskoeken** - Realistisch Duurzaam Bergentheim
22. **Rob Rietveld** – Nederlandse Vereniging Omwonenden Windmolens (NLVOW)
23. **Joost Muusze** - Sweco
24. **Tedde Langhout** - Windplanner
25. **Robert Ekkelenkamp** - gemeente Hardenberg
26. **Stephan Reusken** - stichting Engbertsdijkvenen
27. **Jaap Jepma** - voorzitter
28. **Inge Hakkers** – secretaris

Afwezig:

Frank Weersink – grondeigenaar
Jos Steggink – grondeigenaar
Thea Beuving – PB Sibculo
Roy de Jager – PB Sibculo
Rudi Kok - omwonende
Arjan Moltman – omwonende
Anne Marie Ardesch - omwonende
Jan Wibbelink - Natuur & milieu

VERSLAG

#	AGENDAPUNT	BESPROKEN	ACTIE
1.	Opening	De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom.	
2.	Mededelingen	<p>De heer Rietveld licht toe dat de combinatie van diverse belangen aan tafel van het Bewonersplatform, ertoe heeft geleid dat Rudi Kok zich heeft teruggetrokken uit het Bewonersplatform en uit de OAG. Dit komt omdat een aantal leden van het Bewonersplatform meerdere petten tegelijk op hebben. Leden van de Omgevingsadviesgroep vinden dit erg spijtig en vragen de voorzitter om contact op te nemen met de heer Kok en zich sterk te maken voor de rol van Rudi Kok in dit proces.</p> <p>Er is een adviseur aangewezen voor het grondeigenarenplatform met dezelfde rol als Rob Rietveld heeft bij het Bewonersplatform. Deze adviseur, Joost Muusze, zal voortaan ook aanschuiven bij de Omgevingsadviesgroep. Realistisch Duurzaam Bergentheim informeert of zij ook een adviseur kunnen inhuren. Robert Ekkelenkamp merkt op dat zij een verzoek hiervoor mogen indienen bij Inge Hakkers. Daarbij wordt opgemerkt dat zij ook gebruik kunnen maken van de adviseurs van zowel het bewoners- als het grondeigenarenplatform.</p>	voorzitter
3.	Verslag 23 januari 2020	<p><i>N.a.v. agendapunt 2</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • In de tekst staat “de voorzitter merkt op dat als uit de Omgevingsadviesgroep voorstellen of scenario’s komen waarvoor veel enthousiasme of draagvlak is, de gemeenteraad dit niet eenvoudig kan negeren”. Het bewonersplatform geeft aan dat was afgesproken dat “de definitie van draagvlak” nog geagendeerd zou worden. Het onderwerp komt aan de orde op het moment dat de raadsleden aanschuiven. • Plaatselijk Belang Sibculo wil graag 30% duurzame energie-opwekking gekwantificeerd hebben. Afgesproken is om een monitor mee te sturen met het verslag dat een antwoord geeft op deze vraag. • Het grondeigenarenplatform wil opmerken dat het referentiescenario het scenario is om mee te vergelijken maar daarmee blijft wel de ruimte om te ontwerpen in de scenario’s. • Een aantal leden heeft nog wel moeite met het referentiescenario. De voorzitter legt uit dat de inhoud van het Ponderarapport niet door de Omgevingsadviesgroep is geaccepteerd. In plaats daarvan is een ‘vol wind’-referentiescenario opgesteld in de Omgevingsadviesgroep, als basis om eigen scenario's aan te toetsen. We benutten het puur om eigen, nieuwe scenario's en rekenmodellen met elkaar te kunnen vergelijken. <p><i>N.a.v. agendapunt 3</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De gasbuisleiding waarvan Realistisch Duurzaam Bergentheim had aangegeven dat deze missen op de belemmeringenkaart van de gemeente, is van Coteq (vroeger Cogas). Hier zitten mogelijk nog wel belemmeringen maar waarschijnlijk niet zwaarwegend. Gemeente heeft hierover contact met Coteq. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • De aangegeven laagvliegroute waar de vorige vergadering over is gesproken, is een beperkingszone voor het vliegen met drones. De gemeente geeft aan dat dit geen laagvliegroute voor helicopters is. Binnen deze zone zijn er vanuit Defensie geen belemmeringen voor bouwhoogte aangegeven. 	
4. Het referentiescenario doorgerekend en verhelderen	<ul style="list-style-type: none"> • De uitgangspunten van het referentiescenario zijn doorgerekend in een Exceldocument en gepresenteerd door de gemeente. • Scenario's mogen worden doorgegeven aan de gemeente. De uitgangspunten hiervan worden dan doorgerekend en ook in een afbeelding verwerkt door Windplanner. De uitkomst daarvan kan worden getoetst door onafhankelijk deskundigen. • 42 Lden is dag en nacht (ongeveer 37 dB) • De RES (Regionale Energiestrategie) is een verzameling van ambities en projecten die het klimaatakkoord moeten gaan realiseren. De pilotprojecten van de gemeente Hardenberg zitten in de RES. Dit gebied heeft binnen de RES een grote potentie voor windenergie. De 420 TJ is meegenomen voor de opgave in 2030. • Plaatselijk belang Gouden Ploeg vraagt zich af of particuliere initiatieven ook worden meegenomen want deze leveren stroom terug. De gemeente geeft aan dat dit nationaal wordt bijgehouden en haalt deze data uit een landelijke database. Deze initiatieven staan los van de opgave in het zoekgebied. • Realistisch Duurzaam Bergentheim vraagt zich af of opruimkosten ook zijn meegenomen in de investeringskosten? De totale financiering van een windturbine is "annuïteitenachtig" opgebouwd. In het laatste stukje financiering blijft restwaarde zitten wat voldoende is om een turbine op te ruimen. • Het Meerjaren Programma Duurzaamheid wil stimuleren dat er energiecoöporaties gaan ontstaan. Dat houdt in dat inwoners en bedrijven in het gebied aandeelhouder zijn van de coöperatie en een percentage van de energie-opwerking in eigendom hebben. 	
5. Balderhaar Moor	<p>Door de Duitse energiemaatschappij NVB zijn vier avonden georganiseerd voor de aanwonenden van de locaties. Tijdens een van deze avonden is door de NVB aangegeven dat er een deal ligt met Jan ten Kate dat er geen vergoeding wordt verstrekt aan omwonenden in Nederland. Wat in de media staat beschreven is niet correct. Ten eerste, er zijn geen afspraken gemaakt tussen de NVB en het college van de gemeente Hardenberg. Daarnaast staat de Duitse wetgeving dit niet toe en is het ook in strijd met de uitgangspunten van de gemeente Hardenberg.</p> <p>Op ambtelijk niverau is met de NVB gesproken over twee scenario's.</p> <p>Scenario 1 is: er wordt alleen ontwikkeld aan de Duitse zijde; vergoeding komt ten laste van de ontwikkelaar (-> dit is bevestigd door de NVB).</p> <p>Scenario 2 is: er wordt ontwikkeld aan zowel de Nederlandse als aan de Duitse zijde; ieder betaalt vergoedingen aan zijn eigen inwoners (over de hoogte van deze vergoedingen is niet gesproken).</p>	

	<p>VVE Park Moscou geeft aan dat bij dit scenario goed gekeken moet worden naar de hoogte van de vergoedingen in relatie tot de te ervaren geluidshinder, slagschaduw en andere (gezondheids-)aspecten van zowel de windmolens aan Nederlandse als aan Duitse zijde, voor de omwonenden in Nederland. Bij plaatsing van windmolens aan Nederlandse zijde dient ook rekening gehouden te worden met de Duitse windmolens met betrekking tot de diverse vastgestelde normen en (rand)voorwaarden, zodat die niet overschreden worden</p> <p>De besluitvorming in Duitsland is even ver als dat het is in het gebied Bergentheim/Kloosterhaar/Sibculo. Hoewel het anders lijkt, is ook in Duitsland nog niets duidelijk over de definitieve plannen. In Duitsland wordt bij dit soort projecten gebruik gemaakt van een andere werkwijze. De eerste besluitvorming van het project gebeurt door de Gemeinde Wielen en Itterbeck en is in maart. Vervolgens moet het plan nog langs de gesamtgemeinde Uelsen en de Landkreis Bath Bentheim.</p> <p>Mocht er een akkoord zijn dan geldt evenals in Nederland een ontwikkeltijd van ongeveer 8 jaar.</p> <p>De bestaande overlegstructuren met Plaatselijk Belangen waar de gemeente normaal gesproken gebruik van maakt is doorbroken geweest waardoor hierover niet is gecommuniceerd. Stichting Engbertsdijkvenen adviseert om tijdig en meer met de omwonenden aan de Nederlandse zijde in contact te blijven omdat daar behoefte aan is.</p> <p>Jan ten Kate heeft in de gemeenteraad toegezegd dat hij zelf in contact gaat met de omwonenden.</p> <p>Als de molens in Duitsland er niet komen, dan verwacht de gemeente niet dat het pilotgebied verplaatst gaat worden naar het gebied Balderhaar.</p> <p>Calduran heeft nog zeker een half jaar nodig om te beslissen wat zij gaan doen met hun bedrijfsactiviteiten.</p> <p>Het onderwerp blijft op de agenda terugkomen.</p>	
6. Voortgang scenario-ontwikkeling	<p>Bewonersplatform, grondeigenarenplatform en Realistisch Duurzaam Bergentheim praten de Omgevingsadviesgroep bij over de stand van zaken van het opstellen van scenario's.</p> <p>Wanneer een scenario goed is doorgesproken met de Omgevingsadviesgroep dan is het mogelijk om te reflecteren met de eigen achterban. Beschikbare scenario's worden voor het eerst in de aprilbijeenkomst van de OAG besproken.</p>	
7. Kennisbijeenkomsten 26 mrt en 30 mrt	<p>De kennisbijeenkomsten zijn ook bedoeld voor de achterban. De voorzitter vraagt er aandacht voor dat iedereen ook deze achterban uitnodigd.</p> <p>Raadsleden zijn ook uitgenodigd.</p>	

	<p>Suggesties voor sprekers kunnen voor dinsdag 3 maart doorgegeven worden aan Inge Hakkers. Oproep in de OAG is dat sprekers die we vragen zich niet bedienen van jargon, maar herkenbare taal spreken.</p> <p>Het is wenselijk om het aantal personen van alle belangstellenden door te geven aan Inge Hakkers zodat er voldoende plek is en aandacht voor geluid en beeld.</p>	
8. Communicatie	<p>Er is gesproken over het idee om een excursie te organiseren naar windpark De Veenwieken en/of een windpark met heel hoge windturbines. Mogelijk kan in zo'n excursie ook worden gesproken met ervaringsdeskundigen/omwonenden</p> <p>De nieuwsbrief wordt nog even tegengehouden en krijgt een oplegger met extra informatie over Balderhaar Moor.</p>	
9. Rondvraag	<p>Verzoek van bewonersplatform om voor 12 maart duidelijk te hebben hoe de kennisbijeenkomsten er uit komen te zien.</p> <p>De kennisbijeenkomsten in maart worden benut om kennis te vergaren en op donderdag 23 april worden de eerste scenario's gepresenteerd.</p>	
<p>De kennisbijeenkomsten zijn op donderdag 26 maart en maandag 30 maart om 19:30 uur bij zaal Veenlust in Bergentheim.</p> <p>Op woensdag 8 april is er een aparte bijeenkomst met de OAG en gemeenteraadsleden bij zaal Veenlust in Bergentheim..</p> <p>De volgende vergadering is op donderdag 23 april bij Dorpshuis 't Haarschut in Kloosterhaar om 19:30 uur (inloop vanaf 19:15 uur).</p>		

stappenplan

#	Datum OAG	Onderwerp/actie	Wie
1.		Kennisbijeenkomst De “alternatieven” bespreken.	Biogasexpert
2.		Kennisbijeenkomst Gezondheidsaspect. Ook bespreken of dit interessant is voor de brede informatieavond.	GGD + huisarts
3.		Kennisbijeenkomst Marktpartij uitnodigen	Antea
4.	8 april	Voorzitters fracties gemeenteraad uitnodigen + wethouder. Dan definitie ‘draagvlak’ agenderen.	
5.	Doorlopend	Invloed van beleidsregel stikstofproblematiek in de gaten te houden.	Gemeente
6.	Doorlopend	OAG blijven informeren over windmolenpark Duitsland	Gemeente
7.	Kennisbijeenkomst	Is het mogelijk om het geluid van de windmolen na te bootsen?	NDLR
8.		Wat heeft de trilling van de windmolen voor effect op de fundering van de huizen?	
9.		Liggen er plannen voor dit gebied voor de periode na 2030?	
10.	Belangrijke afwegingen	opbrengst in energie (investeringskosten), financieel rendement, economisch rendement (wat als de windmolen niet draait), bereikbaarheid infrastructuur, CO²-gevaar, slagschaduw, lichthinder, insluiten omwonenden, geluidsoverlast, mitigeerbaarheid (in welke mate ben je in staat om windmolens in te passen in het landschap), gezondheid, compensatie van de lasten (wat krijgt de omgeving terug/participatie), energiedichtheid (wat is nodig om de opbrengst te halen), betrouwbaarheid (continue energie levering), realistische oplossing, planning na 2030 (wat is er klaar als je voor dit scenario kiest).	

vergaderingen OAG

DATUM	LOCATIE
~~19 september 2019~~	~~Bergentheim, zaal Veenlust~~
~~17 oktober 2019~~	~~Sibculo, MFC De Horst~~
~~21 november 2019~~	~~Kloosterhaar, Dorpshuis 't Haarschut~~
~~19 december 2019~~	~~Bergentheim, zaal Veenlust~~
23 januari 2020	Kloosterhaar, Dorpshuis 't Haarschut
27 februari 2020	Bergentheim, zaal Veenlust
26 maart 2020	Bergentheim, zaal Veenlust
30 maart 2020	Bergentheim, zaal Veenlust
8 april 2020	Bergentheim, zaal Veenlust
23 april 2020	Kloosterhaar, Dorpshuis 't Haarschut
28 mei 2020	nog onbekend
18 juni 2020	nog onbekend